

رابطه کمال‌گرایی با حرمت خود در دانشجویان دختر پلیس

بینا آجیل‌چی^۱، لیلا ذوقی^۲ و زهرا نوبهار^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۳/۱۹

چکیده

زمینه و هدف: در دهه‌های اخیر به مسائل مربوط به بهداشت روان دانشجویان بیش از پیش توجه شده است، از آن رو که دانشگاه‌ها محیط‌هایی ارزش‌یابی‌کننده هستند، لذا مسئله‌ای که ممکن است در شرایط ارزشیابی محقق شود، کمال‌گرایی است. هدف این پژوهش بررسی رابطه بین کمال‌گرایی با حرمت خود دانشجویان دختر مصوب و دوره‌های فراگیر تحت آموزش دانشگاه علوم انتظامی است.

روش: این پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دختر مشغول به تحصیل در (دوره مصوب و فراگیر تحت آموزش) بودند که از این تعداد ۸۱ نفر از دانشجویان دختر مصوب و ۸۲ نفر از دانشجویان دختر دوره‌های فراگیر تحت آموزش (مجموعاً ۱۶۳ نفر) در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ به صورت تصادفی انتخاب شدند و به کلیه گویه‌های پرسش‌نامه کمال‌گرایی تری شورت (۱۹۹۵) و حرمت خود کوپر اسمیت (۱۹۶۷) پاسخ دادند.

یافته‌ها: با اسفاده از ضریب همبستگی پیرسون مشخص شد که بین کمال‌گرایی و حرمت خود در هر دو گروه دانشجویان دختر مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) ارتباط معناداری در سطح $P > 0/01$ وجود دارد. علاوه بر این تحلیل واریانس چند متغیری تفاوت معناداری را بین دو گروه در کمال‌گرایی و حرمت خود در سطح $P > 0/01$ نشان داد.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر دانشجویان مصوب از کمال‌گرایی مثبت و حرمت خود بیشتری در مقایسه با دانشجویان تحت آموزش (فراگیر) برخوردارند. بنابراین باید در خصوص بهبود متغیرهای فوق در گروه دانشجویان فراگیر تدابیری اندیشیده شود.

کلیدواژه‌ها: کمال‌گرایی، حرمت خود، دانشجویان دختر مصوب، دوره‌های فراگیر تحت آموزش، دانشگاه علوم انتظامی.

۱. دکترای رشته روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران (نویسنده مسئول) Ajilchi_b@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه علوم انتظامی، تهران، ایران.

۳. مدرس دانشگاه علوم انتظامی، تهران، ایران.

مقدمه

در دهه‌های اخیر به مسائل مربوط به بهداشت روان دانشجویان بیش از پیش توجه شده است، زیرا دانشگاه‌ها محیط‌هایی به شدت ارزشیابی کننده هستند و دانشجویان مدام با آزمون تکلیف و امتحان مواجه می‌شوند و شایستگی آنان ارزشیابی می‌شود. از این رو مسئله‌ای که ممکن است در شرایط ارزشیابی محقق شود، کمال‌گرایی^۱ است (کرنز، فوربس و گاردینر،^۲ ۲۰۰۷). دیگر پژوهشگران (هولندر،^۳ ۱۹۷۸؛ شفران و مانسل،^۴ ۲۰۰۱)، کمال‌گرایی را ضرورت افزایش کیفیت عملکرد شخصی، در برابر آنچه در یک موقعیت مورد نیاز است، می‌دانند. هماچک^۵ (۱۹۷۸) و تری‌شورت، اوون، اسلید و دیوی^۶ (۱۹۹۵) تمایزی بین کمال‌گرایی مثبت (بهنجار یا سازش‌یافته) و کمال‌گرایی منفی (نوروتیک یا سازش‌نیافته) با مبنای نظری مطرح کردند، به طوری که کمال‌گرایی مثبت به‌عنوان انگیزش پیشرفت به‌سوی یک هدف معین، به منظور دستیابی به پیامد مطلوب است. افراد دارای این ویژگی انعطاف‌پذیرند، اگرچه ممکن است معیارهای شخصی آنان کاملاً محقق نشود، از تلاش‌های خود برای رسیدن به هدف احساس خشنودی می‌کنند (بلت،^۷ ۱۹۹۵)، در عین حال از نظر ارزشیابی اجتماعی، محیط را نسبتاً حمایت‌گر و غیرتهدیدکننده تلقی می‌کنند (هماچک، ۱۹۷۸). کمال‌گرایی منفی، از عملکرد خود هر چند از نظر دیگران قابل ستایش باشد، راضی نیستند زیرا فاقد انعطاف‌پذیری لازم هستند و همواره نگرانی شدیدی از شکست دارند (هماچک، ۱۹۷۸؛ بلت، ۱۹۹۵) و در موقعیت‌های پیشرفت گرفتار عواطف منفی می‌شوند (هماچک، ۱۹۷۸). این پژوهش درصدد پاسخ به این سوال است که: چه رابطه‌ای بین کمال‌گرایی و حرمت خود در بین دانشجویان مورد بررسی وجود دارد؟

پیشینه پژوهشی: کمال‌گرایی یک سازه شخصیتهای مهم در سلامت روان و عملکرد تحصیلی افراد است. اوکانر، راسموسن و هوتن^۸ (۲۰۰۹) بسیاری از دانشجویان تمایلات کمال‌گرایانه نشان می‌دهند و استانداردهای چشم‌گیری برای خود قرار می‌دهند و اغلب آنان کمال‌گرایی را به‌عنوان خصیصه مثبت می‌شناسند که موجب تلاش بیشتر می‌شود، در حالی که ممکن است کمال‌گرایی پیامدهای منفی مانند

1. perfectionism
2. Kearns, Forbes, & Gardiner
3. Hollender
4. Shafren & Mansell
5. Hamachek
6. Terry-Short, Owens, Slade, & Dewey
7. Blatt
8. O'Connor, Rasmussen, & Hawton

اضطراب و افسردگی (چانگ، سانا، چانگ و بودم،^۱ ۲۰۰۸)، داشته باشد و این به علت عدم شناخت کافی افراد از کمال‌گرایی و جنبه مثبت و منفی بودن آن باشد.

نتایج تحقیقات لانگ‌بوتوم، گرو و دیمک^۲ (۲۰۱۲) نشان داد که کمال‌گرایی سازگارانه به طور مثبت با رفتار سازگارانه و جنبه شناختی انگیزشی که مربوط به خودکارآمدی،^۳ برنامه‌ریزی و فعالیت جسمانی مداوم است مرتبط بوده و کمال‌گرایی ناسازگارانه به طور معناداری با ممانعت و ترس از شکست و توفیق نیافتن و اجتناب از فعالیت جسمانی همراه است.

از طرفی حرمت خود،^۴ یعنی ارزش و احترامی که فرد برای خویشن قائل است (کوپراسمیت، ۱۹۶۷)،^۵ یکی از تعیین‌کننده‌های اصلی افکار، عواطف، بازخوردها و رفتارهای شخصی محسوب می‌شود. لیری، تمبور، تردال و دانز^۶ (۱۹۹۵) و بشارت^۷ (۱۳۸۳)، کوپراسمیت (۱۹۶۷) با مطالعات وسیع خود درباره حرمت خود به این نتیجه رسید که افراد دارای سطح بالای حرمت خود در مقایسه با افراد دارای سطح پایین حرمت خود، استرس، اضطراب، درماندگی و نشانه‌های روان‌تنی کمتری دارند و حساسیت کمتری در برابر شکست و انتقاد از خود نشان می‌دهند. حرمت خود با کنجکاوی درباره خویش و محیط، احساس کفایت و شایستگی و نگرش مثبت به خود همبستگی دارد (فرانکن،^۸ ۱۹۹۴). بعضی از محققان، خویشن‌پذیری و نگرش فرد درباره سطح شایستگی شخصی را تعیین‌کننده حرمت خویش دانسته‌اند (سونستروم و مورگان، ۱۹۸۹؛ سونستروم، هارلو، جما و اوسپورن، ۱۹۹۱، به نقل از بشارت، ۱۳۸۳).

نتایج اکثر پژوهش‌ها ارتباط بین کمال‌گرایی و حرمت خود را نشان دادند، یعنی کمال‌گرایی مثبت با حرمت خود بیشتر و کمال‌گرایی منفی با حرمت خود پایین‌تر همبستگی دارد (هماچک، ۱۹۷۸؛ بت، ۱۹۹۵؛ پارکر،^۹ ۱۹۹۷؛ رایس و همکاران،^{۱۰} ۱۹۹۸، به نقل از بشارت، ۱۳۸۳؛ اسلنی و همکاران،^{۱۱} ۲۰۰۱، به نقل از بشارت، ۱۳۸۳؛ اشبی و رایس، ۲۰۰۲).

1. Chang, Sanna, Chang, & Bodem
2. Longbottom, Grove, & Dimmock
3. self-efficacy
4. self-esteem
5. Coopersmith
6. Leary, Tambor, Terdal & Downs
7. Franken
8. Parker
9. Rice et al
10. Slaney et al
11. Ashby & Rice

نتایج مطالعه پارک، پاول هپنر و لی^۱ (۲۰۱۰) بر روی ۵۰۸ دانشجوی اهل کره نشان داد که کمال‌گرایی منفی با حرمت خود پایین رابطه معنادار دارد و منجر به آشفتگی^۲ جسمانی در دانشجویان می‌گردد. نتایج پژوهش بشارت (۱۳۸۳) در خصوص کمال‌گرایی و حرمت خود در دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی نشان داد که بین کمال‌گرایی مثبت و حرمت خود همبستگی مثبت معنادار و بین کمال‌گرایی منفی و حرمت خود همبستگی منفی معنادار به چشم می‌خورد.

علی‌رغم پژوهش‌های متعدد در این زمینه، به نظر می‌رسد خلأ پژوهش‌ها در زمینه دانشجویان پلیس که نیازمند به احساس کفایت و شایستگی و خودارزش‌مندی بیشتری در مقایسه با سایر طبقات جامعه هستند، صورت نگرفته است. زیرا شغل پلیسی در ارتباط با افراد و جامعه شکل گرفته است که علاوه بر مهارت‌ها و آموزش‌های لازم در این زمینه نیاز به ویژگی‌هایی نظیر احساس کفایت و توانمندی و بهره‌گیری بهینه از این ویژگی‌ها، موجبات موفقیت در عملکرد شغلی و اجتماعی آنان می‌گردد؛ بنابراین پژوهش حاضر ضمن بررسی فرضیه‌های زیر به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا بین کمال‌گرایی مثبت و منفی، و حرمت خود دانشجویان مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) تفاوت وجود دارد؟

فرضیه‌ها:

- بین کمال‌گرایی با حرمت خود در دانشجویان مصوب رابطه معنادار وجود دارد.
  - بین کمال‌گرایی با حرمت خود در دانشجویان دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) رابطه معنادار وجود دارد.
- اهمیت و ضرورت تحقیق:** نتایج بسیاری از تحقیقات، کمال‌گرایی را سازه‌ی شخصیتی مهم در سلامت روان و عملکرد افراد دانسته‌اند، از آنجا که پلیس جامعه‌محور باید از کمال‌گرایی مثبت برخوردار باشد، یعنی برحسب توانمندی و پذیرش محدودیت‌های شخصی و موانع محیطی، تلاش برای موفقیت و تحقق اهداف خود و جامعه، احساس خشنودی را تجربه کند؛ هم‌چنین از حرمت خود بالا، احساس کفایت و شایستگی و نگرش مثبت نسبت به خود برخوردار باشد، پژوهش‌هایی از این دست ضروری به نظر می‌رسد. چرا که اقتدار پلیس نزد مردم و در جامعه بر اساس حرمت خود بالا و عملکرد آنان در اذهان، شکل می‌گیرد و احساس شایستگی در اجرای مأموریت‌های پلیس، صرف نظر از موفقیت یا شکست به افزایش و احترام شخصی و در نتیجه ارتقای سطح حرمت خود در افراد پلیس می‌انجامد. از طرفی با توجه به شغل سخت و پراسترس پلیس زن، به نظر می‌رسد که برای مقابله با استرس و نشانه‌های روان‌تنی باید از کمال‌گرایی مثبت بیشتر و بالاتری برخوردار باشند. بنابراین بررسی رابطه بین کمال‌گرایی و حرمت

1. Park, Paul Hoppner, & Lee
2. distress

خود در دانشجویان مصوب و فراگیر و همچنین مقایسه متغیرهای فوق در دو گروه مذکور در جهت تربیت نیروهای زن پلیس برای کمال‌گرایی مثبت و حرمت خود بالاتر، لازم است.

روش

روش پژوهش حاضر از نوع تبیینی است. جامعه آماری آن کلیه دانشجویان دختر مشغول به تحصیل در (دوره مصوب^۱ و فراگیر تحت آموزش) بودند که از این تعداد ۸۱ نفر از دانشجویان دختر مصوب و ۸۲ نفر از دانشجویان دختر دوره‌های فراگیر تحت آموزش در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ به صورت تصادفی انتخاب شدند و به کلیه گویه‌های پرسش‌نامه کمال‌گرایی تری شورت (۱۹۹۵) و حرمت خود کوپر اسمیت (۱۹۶۷) پاسخ دادند.

برای گردآوری اطلاعات از تکنیک پرسش‌نامه استفاده شده است، که شامل:

- ۱- کمال‌گرایی تری _ شورت (۱۹۹۵): این پرسش‌نامه دو بُعد مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی را می‌سنجد و دارای ۴۰ سؤال است و هر آزمودنی به سؤالات با مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت پاسخ می‌دهد. هس و همکاران (۲۰۰۲)، به نقل از ابوالقاسمی و نریمانی، (۱۳۸۴) در یک نمونه وسیع نشان دادند که این مقیاس ساختار عاملی قابل قبولی و همسانی درونی چشم‌گیری دارد. در این مطالعه ضریب آلفای کرونباخ برای کمال‌گرایی مثبت ۰/۸۴ و برای کمال‌گرایی منفی، ۰/۸۳ به دست آمد. بشارت (۱۳۸۳) ضریب همسانی درونی کمال‌گرایی مثبت و منفی را به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۷ به دست آورد. ابوالقاسمی، احمدی‌آملی و کیامرثی (۱۳۸۶) ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه مذکور را ۰/۸۷ به دست آورد.
- ۲- پرسش‌نامه حرمت خود کوپراسمیت (۱۹۶۷): این پرسش‌نامه ۵۸ گویه دارد که ۵۰ گویه آن به چهار زیرمقیاس حرمت خود عمومی، خانوادگی، تحصیلی و اجتماعی و ۸ گویه مربوط به پرسش‌های دروغ‌سنج است. نمره حرمت خود کلی آزمودنی‌ها برحسب مجموع نمره‌های چهار زیرمقیاس محاسبه می‌شود که در این پژوهش از نمره حرمت خود کلی استفاده شده است. ویژگی‌های روان‌سنجی این آزمون در پژوهش‌های خارجی (فیشر و بیر، ۱۹۹۰^۲؛ کوپراسمیت، ۱۹۹۰). در پژوهش‌های داخلی (شکرکن و نیسی، ۱۳۷۳؛ ذوالفقاری، ۱۳۷۶) بررسی و تأیید گردید.

۱. در دانشگاه علوم انتظامی، دو نوع دانشجو در حال تحصیل وجود دارند. دانشجویانی که از کنکور سراسری و دیپلم وارد دانشگاه می‌شوند و پس از اتمام دوره، افسر پلیس می‌شوند؛ که اصلاً به آن‌ها دانشجویان «مصوب» گویند. دسته دیگر، دانشجویان فارغ‌التحصیل سایر دانشگاه‌های کشور هستند که برای مدتی کوتاه‌تر در دانشگاه علوم انتظامی مشغول تحصیل شده و پس از این دوره افسر پلیس می‌شوند که اصطلاحاً به آن‌ها «فراگیر» گویند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های توصیفی و تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس چند متغیری) استفاده گردید.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی:

جدول ۱. شاخص‌های آماری مرتبط با بررسی متغیرهای «حرمت خود»، «کمال‌گرایی مثبت» و «کمال‌گرایی منفی» در نمونه‌های مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر)

متغیر	گروه	شاخص‌های گرایش مرکزی			شاخص‌های پراکندگی			شاخص‌های توزیع		
		نما	میانه	میانگین	دامنه تغییرات	واریانس	انحراف معیار	خطای معیار	ضریب کجی	ضریب کشیدگی
حرمت خود	مصوب	۴۱	۴۳	۴۱/۴۳	۲۶	۳۸/۷۴	۶/۲۲	۰/۶۹	-۰/۹۶	۰/۴۶
	فراگیر	۳۵	۳۸	۳۶/۹۳	۲۹	۴۹/۹۸	۷/۰۶	۰/۷۸	-۰/۴۶	-۰/۵۸
کمال‌گرایی مثبت	مصوب	۸۷	۷۸	۷۲/۷۵	۷۶	۴۵۰/۱۸	۲۱/۲۱	۲/۳۵	-۰/۰۶	۰/۱۹
	فراگیر	۷۸	۷۸	۶۲/۴۱	۷۷	۷۳۲/۱۴	۲۷/۰۵	۲/۹۸	-۰/۳۳	-۰/۶۲
کمال‌گرایی منفی	مصوب	۴۵	۴۸	۴۹/۳۵	۶۳	۱۲۹	۱۱/۳۵	۱/۲۶	۰/۴۶	-۰/۰۵
	فراگیر	۴۵	۵۴/۵۰	۵۷/۵۲	۶۴	۳۱۴/۴۲	۱۷/۷۳	۱/۹۵	۰/۳۷	-۰/۷۹

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود با تأکید بر تفاوت اندک بین نما، میانه و میانگین و میزان ضریب کجی و ضریب کشیدگی، که کمتر از یک است، مطرح می‌شود. توزیع فوق، نرمال است و می‌توان از میانگین به‌عنوان معرف شاخص گرایش مرکزی استفاده نمود و از مدل‌های آمار پارامتریک بهره‌برداری کرد.

یافته‌های استنباطی:

فرضیه اول: بین کمال‌گرایی با حرمت خود در دانشجویان مصوب رابطه معنادار وجود دارد.

به منظور بررسی فرضیه اول پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج در جدول ۲

ارائه شده است.

جدول ۲. ضریب همبستگی جهت بررسی ارتباط بین متغیرهای «حرمت خود»، «کمال گرایی مثبت» و «کمال گرایی منفی» در نمونه دانشجویان مصوب

سطح معناداری	میزان همبستگی	حرمت خود	کمال گرایی مثبت	کمال گرایی منفی
حرمت خود	-	۰/۵۵۸	-۰/۳۴۱	
کمال گرایی مثبت	۰/۰۰۱	-	-۰/۲۲۹	
کمال گرایی منفی	۰/۰۰۲	۰/۰۴۰	-	

با تأکید بر میزان مقادیر به دست آمده، می توان نشان داد که ارتباط مثبت معناداری در سطح $\alpha=0/01$ بین حرمت خود با کمال گرایی مثبت و ارتباط منفی معناداری در سطح $\alpha=0/01$ بین حرمت خود با کمال گرایی منفی در نمونه دانشجویان مصوب مشاهده می شود، به این ترتیب که با افزایش حرمت خود، کمال گرایی مثبت نیز افزایش می یابد؛ در حال آن که کمال گرایی منفی کاهش می یابد و برعکس با کاهش حرمت خود، کمال گرایی مثبت نیز کاهش و کمال گرایی منفی افزایش می یابد.

فرضیه دوم: بین کمال گرایی با حرمت خود در دانشجویان دوره های تحت آموزش (فراگیر) رابطه ای معنادار وجود دارد.

به منظور بررسی فرضیه دوم پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. ضریب همبستگی جهت بررسی ارتباط بین متغیرهای «حرمت خود»، «کمال گرایی مثبت» و «کمال گرایی منفی» در نمونه های دوره های تحت آموزش (فراگیر)

سطح معناداری	میزان همبستگی	حرمت خود	کمال گرایی مثبت	کمال گرایی منفی
حرمت خود	-	۰/۶۷۱	-۰/۶۵۵	
کمال گرایی مثبت	۰/۰۰۱	-	-۰/۵۳۲	
کمال گرایی منفی	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	-	

با تأکید بر میزان مقادیر به دست آمده، می توان مدعی شد که ارتباط مثبت معناداری در سطح $\alpha=0/01$ بین حرمت خود با کمال گرایی مثبت و ارتباط منفی معناداری در سطح $\alpha=0/01$ بین حرمت خود با کمال گرایی منفی در نمونه دانشجویان فراگیر مشاهده می شود. به این ترتیب که با افزایش حرمت خود،

کمال‌گرایی مثبت نیز افزایش می‌یابد؛ حال آن‌که کمال‌گرایی منفی کاهش می‌یابد و برعکس با کاهش حرمت خود، کمال‌گرایی مثبت نیز کاهش و کمال‌گرایی منفی افزایش می‌یابد. سوال پژوهش: آیا بین کمال‌گرایی مثبت و منفی، و حرمت خود دانشجویان مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) تفاوت وجود دارد؟

جدول ۴. آزمون‌های چندمتغیری مرتبط با متغیرهای وابسته «حرمت خود»، «کمال‌گرایی مثبت» و «کمال‌گرایی منفی» در نمونه‌های مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر)

اثر اصلی	آزمون‌های چندمتغیری	میزان F	سطح معناداری
گروه	ردیابی فیلای	۶/۷۶	۰/۰۰۱
	لامبدای ویلکس	۶/۷۶	۰/۰۰۱
	ردیابی هاتلینگ	۶/۷۶	۰/۰۰۱
	بزرگترین ریشه روی	۶/۷۶	۰/۰۰۱

با توجه به جدول ۴ و با استفاده از آزمون‌های چندمتغیری چهارگانه (ردیابی فیلای، لامبدای ویلکس، ردیابی هاتلینگ و بزرگترین ریشه روی)، مشخص گردید که تفاوت معناداری بین دو گروه در متغیرهای «حرمت خود»، «کمال‌گرایی مثبت» و «کمال‌گرایی منفی» وجود دارد؛ بنابراین، جدول آزمون آثار متغیرهای بین گروهی (MANOVA) مطرح می‌گردد.

جدول ۵. تحلیل واریانس چندمتغیری مرتبط با بررسی تفاوت بین متغیرهای «حرمت خود»، «کمال‌گرایی مثبت» و «کمال‌گرایی منفی» در دو گروه مصوب و دوره‌های فراگیر

اثر	متغیرهای وابسته	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	میزان F	سطح معناداری
گروه	حرمت خود	۸۲۲/۶۱	۱	۸۲۲/۶۱	۱۸/۵۲	۰/۰۰۱
	کمال‌گرایی مثبت	۴۳۵۵/۳۴	۱	۴۳۵۵/۳۴	۷/۳۵	۰/۰۰۷
	کمال‌گرایی منفی	۲۷۱۷/۴۹	۱	۲۷۱۷/۴۹	۱۲/۲۲	۰/۰۰۱
خطا	حرمت خود	۷۱۴۸/۵۷	۱۶۱	۴۴/۴۰	-	-
	کمال‌گرایی مثبت	۹۵۳۱۸/۹۶	۱۶۱	۵۹۲/۰۴	-	-
	کمال‌گرایی منفی	۳۵۷۸۹/۰۶	۱۶۱	۲۲۲/۲۹	-	-

-	-	-	۱۶۳	۲۵۸۰۸۳	حرمت خود	کل
-	-	-	۱۶۳	۸۴۳۴۹۱	کمال‌گرایی مثبت	
-	-	-	۱۶۳	۵۰۴۴۶۵	کمال‌گرایی منفی	

با توجه به جدول ۵ و با تأکید بر میزان مقادیر F به دست آمده، می‌توان نشان داد که تفاوتی معنادار بین متغیرهای وابسته «حرمت خود»، «کمال‌گرایی مثبت» و «کمال‌گرایی منفی»، با تأکید بر دو گروه نمونه‌های مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) در سطح $a=0/01$ حاکم است. از این رو، با رجوع به میانگین‌ها در آمار توصیفی جدول ۳، مشاهده می‌شود که نمونه‌های مصوب (با میانگین ۴۱/۴۳) از حرمت خود بیشتری در قیاس با نمونه‌های دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) (با میانگین ۳۶/۹۳) برخوردارند. همچنین، با مقایسه کمال‌گرایی مثبت، مشاهده می‌شود که نمونه‌های دانشجوی مصوب (با میانگین ۷۲/۷۵) از کمال‌گرایی مثبت بیشتری در مقایسه نمونه‌های دوره‌های تحت آموزش یا فراگیر (با میانگین ۶۲/۴۱) برخوردارند. حال آن‌که، با مقایسه کمال‌گرایی منفی، مشاهده می‌شود که نمونه‌های دوره‌های تحت آموزش فراگیر (با میانگین ۵۷/۵۲) کمال‌گرایی منفی بیشتری در قیاس با نمونه‌های مصوب (با میانگین ۴۹/۳۵) دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج جدول‌های ۲ و ۳ نشان می‌دهد که بین کمال‌گرایی و حرمت خود دانشجویان مصوب و دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) در سطح $P > 0/01$ ارتباط معناداری وجود دارد، به این معنا که با افزایش حرمت خود، کمال‌گرایی مثبت افزایش می‌یابد و با کاهش حرمت خود، کمال‌گرایی مثبت نیز کاهش می‌یابد که فرضیه‌های تحقیق را تأیید می‌کند و با یافته‌های (هماچک، ۱۹۷۸؛ بلت، ۱۹۹۵؛ پارکر، ۱۹۸۷؛ رایس و همکاران، ۱۹۹۸، به نقل از بشارت، ۱۳۸۳؛ اسلنی و همکاران، ۲۰۰۱، به نقل از بشارت، ۱۳۸۳؛ اشبی و رایس، ۲۰۰۲؛ پارک، پاول هپنر و لی، ۲۰۱۰) کاملاً هماهنگ است.

از طرفی، با توجه به نتایج جدول ۵، مشاهده می‌شود که نه فقط دانشجویان مصوب از حرمت خود بالاتری در قیاس با دانشجویان دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) برخوردارند، بلکه مقایسه کمال‌گرایی مثبت نشان می‌دهد که دانشجویان مصوب از کمال‌گرایی مثبت بالاتری در مقایسه با دانشجویان دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) برخوردارند.

به نظر می‌رسد از آنجا که دانشجویان مصوب از ابتدای ورود به دانشگاه علوم انتظامی با آموزش‌های لازم و دوره‌های خاص و آشنائی بیشتر با محیط و جو نظامی و وظائف پلیس زن می‌توانند با محدودیت‌های شخصی خویش بیشتر آشنا شوند و موانع محیطی را در نظر بگیرند. از طرفی با بهره‌مندی از استادان دانشگاه علوم انتظامی، دانشجویان محیط را حمایتگر تلقی می‌کنند که با یافته پژوهشگران (سونستروم و مورگان، ۱۹۸۹؛ سونستروم، هارلو، جما و اسپورن، ۱۹۹۱ به نقل از بشارت، ۱۳۸۳) هماهنگ است. از یک سو با توجه به نظریه بندورا دانشجویان مصوب در مدت زمان طولانی در قیاس با دانشجویان تحت آموزش (فراگیر) از محیط و استادان نظامی الگوبرداری و همانندسازی می‌کنند؛ از سوی دیگر با برخورداری از روش نظم و انضباط به مدت طولانی‌تر، طراحی آگاهانه و اجرای عمدی اعمال، به منظور تأثیرگذاری بر رویدادهای آینده و متعهدانه برنامه‌ریزی کردن را فرا می‌گیرند، که همانا در جدیدترین نظریه بندورا (۱۹۹۹، ۲۰۰۰، ۲۰۰۱، ۲۰۰۲ الف و ب به نقل از السون و هرنگهان، ۲۰۰۹، ترجمه سیف، ۱۳۸۸) به‌عنوان عاملیت انسانی مطرح شده است که موجب می‌شود تا باورهای کارآمدی شکل گیرد که این خود کارآمدی تابع خود نظم‌دهی هستند و باعث می‌شوند تا پس از رویارویی با تجربه ناکامی به فعالیت‌ها ادامه دهند؛ این امر نشان دهنده کفایت و خودارزش‌مندی است (السون و هرنگهان، ۲۰۰۹، ترجمه سیف، ۱۳۸۸).

دانشجویان دوره‌های تحت آموزش (فراگیر) در قیاس با دانشجویان مصوب که پس از سپری کردن دوره تحصیلی خود وارد دانشگاه علوم انتظامی شده و از آموزش‌ها و دوره‌های خاص کوتاه‌مدت بهره‌مند می‌شدند، به علت آشنایی کمتر با محیط نظامی و استادان و دروس خاص، به نظر می‌رسد که کمال‌گرایی و حرمت خود پایین‌تری دارند.

به نظر می‌رسد مدت طولانی‌تر تحصیل در دانشجویان مصوب و برخورداری از فضا و امکانات آموزشی و استادان آموزش‌دیده تخصصی، می‌تواند به قدرت انتقال، علاقه به موضوع تدریس، تسلط بر دروس روش تدریس و مراعات و برقراری نظم است که قابلیت ارتقای دانشجویان را فراهم می‌کند (منظمی تبار، ۱۳۸۷) و نه تنها احساس کفایت و شایستگی و نگرش مثبت‌تری درباره خود در آنان ایجاد می‌کند، بلکه نشانه‌های استرس کمتری نیز به همراه دارد، که همه عوامل فوق موجب حرمت خود بالاتر و کمال‌گرایی مثبت بیشتری را ایجاد می‌کند و با یافته‌های پارک و همکاران (۲۰۱۰) نیز هماهنگ است. از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که تحقیق فقط در دانشجویان دختر و در دانشگاه علوم انتظامی شهر تهران انجام شده است.

پیشنهادها:

پیشنهاد های اجرایی:

✓ برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های راهکاری برای افزایش حرمت خود برای دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی؛

✓ استفاده از روان‌شناسان و یا استادان کارآموده جهت سخنرانی برای دانشجویان (خصوصاً دانشجویان دوره‌های تحت آموزش) و آشنا کردن آنان با ابعاد منفی کمال‌گرایی و تبعات سوء آن؛

✓ استفاده از پرورشور، کتابچه و سایر منابع اطلاعاتی با هدف ارتقای حرمت خود، برای دانشجویان، خصوصاً دوره‌های تحت آموزش.

پیشنهادهای پژوهشی:

✓ انجام پژوهش در دانشجویان پسر جهت مقایسه جنسیتی.

✓ انجام پژوهش در هر دو جنس به صورت توأم جهت بررسی متغیرهای مد نظر پژوهش در کل نیروی پلیس.

✓ انجام پژوهش در سایر دانشگاه‌های علوم انتظامی.

منابع

منابع فارسی:

السون، میتو اچ؛ هرگنهان، بی. آر. (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری (علی‌اکبر سیف، مترجم). تهران: دوران (نشر اثر اصلی ۲۰۰۹).

ابوالقاسمی، عباس؛ نریمانی، محمد. (۱۳۸۴). آزمون‌های روان‌شناختی. اردبیل: باغ رضوان.

ابوالقاسمی، عباس؛ احمدی‌آملی، محسن؛ کیامرثی، آذر (۱۳۸۶). بررسی ارتباط فراشناخت و کمال‌گرایی با پیامدهای روان‌شناختی در افراد معتاد به مواد مخدر. تحقیقات علوم رفتاری، ۵ (۲ (پیاپی ۱۰))، ۷۳-۷۹.

از http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/47613861001.pdf باز یابی

بشارت، محمدعلی (۱۳۸۳، پاییز). بررسی رابطه کمال‌گرایی و حرمت خود در دانش‌آموزان

پیش‌دانشگاهی. فصلنامه روان‌شناسان ایرانی، ۱ (۱)، ۲۱-۳۰. باز یابی از

<http://journals.azad.ac.ir/jip/public/Paper.aspx?id=174>

ذوالفقاری، اکرم السادات (۱۳۷۶). بررسی روانی، اعتبار و نرم‌یابی پرسش‌نامه عزت نفس کوپر اسمیت

در دبیرستان‌های اصفهان. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تهران، تهران.

شکرکن، حسین؛ نیستی، عبدالکاظم (۱۳۷۳). تأثیر عزت نفس بر عملکرد دانش‌آموزان پسر و دختر

دبیرستانی. مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی، ۳(۱).

منظمی تبار، جواد. (۱۳۸۷، بهار). تأثیر آموزش‌های دانشگاه علوم انتظامی بر مهارت آموزشی افسران

فارغ‌التحصیل. فصلنامه دانش انتظامی، ۱۰(۱)، ۳۳-۵۳. بازیابی از

http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/49713873702.pdf

منابع انگلیسی:

- Ashby, J. S., & Rice, K. G. (2002). Perfectionism, Dysfunctional Attitudes, and Self-Esteem: A Structural Equations Analysis. *Journal of Counseling & Development, 80*(2), 197-203. doi: 10.1002/j.1556-6678.2002.tb00183.x
- Blatt, S. J. (1995). The Destructiveness of Perfectionism: Implications for the Treatment of Depression. *American Psychologist, 50*(12), 1003-1020. doi: 10.1037/0003-066X.50.12.1003
- Chang, E. C., Sanna, L. J., Chang, R., & Bodem, M. R. (2008). A Preliminary Look at Loneliness as a Moderator of the Link Between Perfectionism and Depressive and Anxious Symptoms in College Students: Does being Lonely make Perfectionistic Strivings more Distressing? *Behaviour Research and Therapy, 46*(7), 877-886. doi: 10.1016/j.brat.2008.03.012
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco: W.H. Freeman.
- Fisher, D., & Beer, J. (1990). Codependency and Self-Esteem Among High School Students. *Psychological Reports, 66*(3), 1001-1002. doi: 10.2466/pr0.1990.66.3.1001
- Franken, R. E. (1994). *Human motivation*. Pacific Grove, Calif.: Brooks/Cole Pub. Co.
- Hamachek, D. E. (1978, February). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology: A Journal of Human Behavior, 15*(1), 27-33.
- Hollender, M. H. (1978). Perfectionism, a Neglected Personality Trait. *The Journal of Clinical Psychiatry, 39*(5), 384.
- Kearns, H., Forbes, A., & Gardiner, M. (2007). A Cognitive Behavioural Coaching Intervention for the Treatment of Perfectionism and Self-Handicapping in a Nonclinical Population. *Behaviour Change, 24*(3), 157-172. doi: 10.1375/bech.24.3.157
- Leary, M. R., Tambor, E. S., Terdal, S. K., & Downs, D. L. (1995). Self-esteem as an Interpersonal Monitor: The Sociometer Hypothesis. *Journal of personality and social psychology, 68*(3), 518-530. doi: 10.1037/0022-3514.68.3.518
- Longbottom, J.-L., Grove, J. R., & Dimmock, J. A. (2012). Trait Perfectionism, Self-determination, and Self-presentation Processes in Relation to Exercise Behavior. *Psychology of Sport and Exercise, 13*(2), 224-235. doi: 10.1016/j.psychsport.2011.11.003
- O'Connor, R. C., Rasmussen, S., & Hawton, K. (2010). Predicting Depression, Anxiety and Self-harm in Adolescents: The role of Perfectionism and Acute Life Stress. *Behaviour research and therapy, 48*(1), 52-59. doi: 10.1016/j.brat.2009.09.008
- Park, H.-j., Paul Heppner, P., & Lee, D.-g. (2010). Maladaptive Coping and Self-esteem as Mediators Between Perfectionism and Psychological Distress. *Personality and Individual Differences, 48*(4), 469-474. doi: 10.1016/j.paid.2009.11.024
- Shafran, R., & Mansell, W. (2001, August). Perfectionism and Psychopathology: A Review of Research and Treatment. *Clinical Psychology Review, 21*(6), 879-906. doi: 10.1016/S0272-7358(00)00072-6
- Terry-Short, L. A., Owens, R. G., Slade, P. D., & Dewey, M. E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Personality and Individual Differences, 18*(5), 663-668. doi: 10.1016/0191-8869(94)00192-u